

Art Romà

Codi: 100426

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500239 Història de l'Art	OB	2	1
2500241 Arqueologia	OT	3	0
2500241 Arqueologia	OT	4	0
2500243 Estudis Clàssics	OT	3	0
2500243 Estudis Clàssics	OT	4	0
2503702 Ciències de l'Antiguitat	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Antonio Peña Jurado

Correu electrònic: Antonio.Pena@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Bon nivell de lectura de llengües estrangeres (anglès, italià, francès).

Objectius

L'estudiant rebrà els coneixements per identificar les produccions artístiques romanes des de l'arquitectura fins a les arts de l'objecte.

Es proporcionaran els coneixements fonamentals d'índole estilístic, tècnic, iconogràfic i històric d'aquestes produccions, capacitant l'estudiant perquè les sàpiga analitzar, relacionar i emplaçar en els successius períodes que es tractaran.

Competències

- Història de l'Art
- Analitzar amb esperit crític, a partir dels coneixements adquirits, l'obra d'art en les seves diferents facetes: valors formals, significat iconogràfic, tècniques i procediments artístics, procés d'elaboració i mecanismes de recepció.
 - Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
 - Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer l'evolució de la imatge artística des de l'antiguitat fins a la cultura visual contemporània.

Arqueologia

- Aplicar les habilitats necessàries per a la gestió, la valorització i la divulgació del patrimoni historicoarqueològic.
- Contextualitzar i analitzar processos històrics.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi en arqueologia.

Estudis Clàssics

- Demostrar que es coneix l'evolució de la imatge artística de l'antiguitat.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar i valorar les principals fites històriques, sociopolítiques, científiques, literàries i culturals del món grecoromà.
- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural.
- Obtenir informació, a partir de l'estudi de les fonts escrites gregues i llatines, que permetin un accés a diferents aspectes dels realia (realitat sociocultural del món antic).
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Resumir els principals arguments dels debats epistemològics i metodològics en estudis clàssics i les principals tècniques de recerca.
- Sintetitzar el debat actual sobre el lloc de la tradició clàssica a Occident.

Ciències de l'Antiguitat

- Expressar-se oralment i per escrit en el llenguatge específic de la història, de l'arqueologia i de la filologia, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interrelacionar coneixements lingüístics, històrics i arqueològics del món antic amb coneixements d'altres àmbits de les humanitats, principalment de la literatura, de la filosofia i de l'art antics.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Reconèixer l'impacte d'alguns aspectes rellevants del món antic en la cultura i la societat contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
2. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
4. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
5. Analitzar la reutilització dels motius clàssics en nous contextos.
6. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
7. Analitzar per escrit una obra literària medieval, moderna o contemporània, relacionant-la amb un text clàssic, aplicant la metodologia de la literatura comparada.
8. Analitzar una imatge artística i situar-la al seu context cultural.
9. Analitzar una imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
10. Aplicar els coneixements històrics, institucionals, culturals i literaris al comentari de textos.
11. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística
12. Aplicar les tècniques i els instruments d'anàlisi adequats als casos d'estudi.
13. Aplicar les tècniques i els instruments de l'anàlisi arqueològica a l'estudi de les restes materials antigues.
14. Aplicar tant els coneixements com la capacitat d'anàlisi a la resolució de problemes relatius al camp d'estudi propi.
15. Aprendre de manera autònoma.
16. Articular un discurs (redacció d'un article o exposició oral) entorn del complex mite-ritual i les seves implicacions culturals i socials.
17. Articular un discurs, escrit o oral, en el qual s'exposi amb claredat un tema o un motiu literari del món grec o llatí llegat a la cultura occidental.
18. Assenyalar els valors formals, iconogràfics i simbòlics d'una imatge artística de l'antiguitat clàssica
19. Assenyalar els valors formals, iconogràfics i simbòlics d'una imatge artística de l'antiguitat clàssica.
20. Avaluar críticament els models que expliquen l'Època Antiga
21. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
22. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
23. Contextualitzar els processos històrics i avaluar críticament les fonts i els models teòrics, amb especial consideració a la prehistòria i al món antic i medieval.
24. Criticar les adaptacions cinematogràfiques de les llegendes mitològiques clàssiques
25. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
26. Descriure amb precisió l'objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
27. Descriure amb precisió un aspecte monogràfic rellevant del món antic.
28. Descriure les estructures econòmiques, socials i polítiques de l'edat mitjana.
29. Descriure les estructures econòmiques, socials i polítiques de les societats clàssiques
30. Descriure les principals característiques dels jaciments arqueològics peninsulars de les èpoques preclàssica, grega i romana
31. Descriure les principals característiques tipològiques dels centres urbans de l'antiguitat grecoromana
32. Detectar i extreure dades històriques i culturals rellevants de les fonts antigues.
33. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic
34. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic.
35. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants per a la pràctica professional.
36. Dominar i identificar la història de l'entorn immediat.
37. Dominar l'estructura diacrònica general del passat.
38. Dominar la història universal de l'antiguitat.
39. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
40. Enumerar conceptes de la cultura clàssica que han perviscut fins a la societat contemporània
41. Estimular la creativitat i fomentar idees innovadores.
42. Examinar una imatge artística i distingir-ne els valors formals, iconogràfics i simbòlics.
43. Explicar el context en què s'inscriuen els processos històrics de l'antiguitat clàssica
44. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art antic
45. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art.
46. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art antiga.

47. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
48. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
49. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
50. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
51. Identificar els canals de transmissió de la cultura grecoromana al llarg de la història de la civilització occidental.
52. Identificar els mètodes propis de l'arqueologia i la seva relació amb l'anàlisi històrica.
53. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
54. Identificar els resultats, a diversos nivells, de la projecció del món clàssic en la cultura occidental en les diferents èpoques i territoris.
55. Identificar i explicar escenes, motius, déus i altres personatges mítics en les representacions artístiques al llarg de l'antiguitat.
56. Identificar i explicar escenes, motius, déus i altres personatges mítics en les seves representacions artístiques al llarg de l'antiguitat
57. Identificar i explicar escenes, motius, déus i altres personatges mítics en les seves representacions artístiques al llarg de l'antiguitat.
58. Identificar les fonts grecoromanes en què s'han inspirat artistes i literats al llarg de la història.
59. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
60. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
61. Interpretar el context material i cultural de transmissió dels textos antics.
62. Interpretar els desenvolupaments disciplinaris recents i la vinculació dels estudis clàssics amb les disciplines socials afins en el seu desenvolupament històric i en les tendències interdisciplinàries actuals.
63. Interpretar les fonts materials i el registre arqueològic.
64. Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada a l'Edat Mitjana
65. Localitzar la informació en la bibliografia secundària de referència.
66. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
67. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
68. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural
69. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural.
70. Reconstruir el panorama artístic dun determinat context cultural.
71. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
72. Reconèixer la importància de controlar la qualitat dels resultats del treball i de la seva presentació.
73. Reflexionar sobre el treball propi i el de l'entorn immediat amb intenció de millorar-los de manera continuada.
74. Relacionar els elements i els factors que intervenen en el desenvolupament dels processos històrics
75. Relacionar els mites contemporanis amb l'antiguitat clàssica
76. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
77. Resoldre els problemes metodològics que planteja l'ús de les fonts historiogràfiques medievals
78. Saber exposar amb eficàcia els coneixements, oralment i per escrit.
79. Seleccionar fonts primàries i secundàries d'informació en funció de les diverses necessitats sorgides en l'elaboració de treballs.
80. Transmetre els resultats de la recerca arqueològica i comunicar conclusions, de manera clara, tant oralment com per escrit, a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
81. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.
82. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.
83. Utilitzar els principals instruments informàtics i de gestió de dades així com la tecnologia de la informació i la comunicació en general en el camp específic dels estudis clàssics.
84. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.
85. Utilitzar tant eines informàtiques bàsiques (per exemple, processadors de textos o bases de dades) com programes especialitzats necessaris en la pràctica professional.
86. Utilitzar textos epigràfics com a font històrica i literària.
87. Valorar la recepció del pensament i de la història del món clàssic a Occident.

Continguts

1. Contextualització espacial, històrica i cronològica.
2. Urbanisme.
3. Arquitectura.
4. Escultura.
5. Pintura.
6. Mosaic.

Metodologia

1. Classe magistral.
2. Tutorització del treball de l'estudiant.

Totes dues activitats seran presencials, llevat que les circumstàncies no ho permeten. En aquest cas, serien virtuals a través dels diversos sistemes existents (Teams...).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe magistral	43,5	1,74	1, 3, 9, 11, 17, 22, 25, 33, 42, 54, 57, 58, 62, 68, 69, 74, 75, 76, 86
Tipus: Supervisades			
Tutorització del treball	5	0,2	1, 3, 9, 11, 16, 17, 22, 25, 33, 42, 57, 58, 66, 71, 76, 79
Tipus: Autònomes			
Estudi	70	2,8	1, 3, 9, 11, 22, 25, 33, 42, 57, 58, 62, 66, 68, 69, 75, 76, 79

Avaluació

Activitats

1. Examen. Segons les pautes indicades pel professor. Nota mínima per poder fer mitjana: 3'5 p. sobre 10. Si la nota és inferior, s'haurà de repetir en la data fixada per a la recuperació.
2. Treball. Segons les pautes indicades pel professor. Aquesta activitat no és recuperable.
3. Exposició del treball. Segons les pautes indicades pel professor. Aquesta activitat no és recuperable.

Aclariments

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

El professor informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de l'examen.

L'estudiant rebrà la qualificació de *No evaluable* sempre que no hagi lliurat cap activitat d'avaluació.

Plagi

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés

disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	50 %	1,25	0,05	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 68, 69, 70, 74, 75, 76, 87
Exposició del treball	20 %	0,25	0,01	16, 17, 48, 71, 78, 80, 82, 83, 84, 85
Treball	30 %	30	1,2	1, 5, 6, 9, 11, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 25, 27, 35, 39, 41, 42, 45, 47, 49, 57, 58, 63, 64, 65, 66, 67, 71, 72, 73, 76, 77, 78, 79, 81, 86

Bibliografia

AA.VV. (1981-1998): *Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae* (= LIMC), vols. I-VIII, Zurich-Munich.

AA.VV. (2006): *Couleurs et matières dans l'antiquité: textes, techniques et pratiques*, Paris.

Andreae, Bernard (1984): *Arte romano*, Roma.

Baldassarre, Ida et alii (2002): *Pittura romana: dall'ellenismo al tardo-antico*, Milano.

Baratte, François (1996): *L'Art romain: histoire de l'art antique*, Paris.

Barbet, Alix (1985): *La Peinture murale romaine: les styles décoratifs pompéiens*, Paris.

Bianchi Bandinelli, Ranuccio (1970): *Roma centro de poder*, Madrid.

Bianchi Bandinelli, Ranuccio (1971): *Roma el fin del arte antiguo*, Madrid.

Bianchi Bandinelli, Ranuccio (1973): *Storicità dell'arte classica*, Bari.

Bianchi Bandinelli, Ranuccio (1981): *Del Helenismo a la Edad Media*, Madrid.

Dunbabin, Katherine (1999): *Mosaics of the Greek and Roman World*, Oxford.

Falcón Martínez, Constantino et alii (1997): *Diccionario de mitología clásica*, 2 vols., Madrid.

Fejfer, Jane (2008): *Roman portraits in context*, Berlin-New York.

Gros, Pierre (1996): *L'Architecture romaine I*, Paris.

Gros, Pierre (2001): *L'Architecture romaine II*, Paris.

Gros, Pierre - Torelli, Mario (1994): *Storia dell'urbanistica. Il mondo romano*, Roma-Bari.

Grossman, Janet (2003): *Looking at Greek and Roman sculpture in stone: A guide to terms, styles and techniques*, Los Angeles.

Henig, Martin (1985): *El arte romano*, Barcelona.

- Hölscher, Tonio (1987): *Il linguaggio dell'arte romana*, Torino.
- Kleiner, Diana (1993): *Roman Sculpture*, Nova York.
- Kousser, Rachel M. (2008): *Hellenistic and Roman sculpture. The allure of the classical*, Cambridge.
- Lancha, Janine (1997): *Mosaïque et culture dans l'Occident romain, Ier.- Vè. siècles*, Rome.
- López Barja de Quiroga, Pedro et alii (2004): *Historia de Roma*, Madrid.
- L'Orange, Hans Peter (1972): *Art forms an civic life in the late Roman Empire*, Princeton.
- Marta, Roberto (1985): *Architettura romana. Tecniche costruttive e forme architettoniche del mondo romano*, Roma.
- Marconi, Clemente (2015): *The Oxford handbook of Greek and Roman art and architecture*, New York.
- Ocampo, Estela (1988): *Diccionario de términos artísticos y arqueológicos*, Barcelona.
- Sauron, Gilles (2000): *L'Histoire végétalisée. Ornement et politique a Rome*, Paris.
- Turcan, Robert (1995): *L'Art romain dans l'histoire: six siècles d'expressions de la romanité*, Paris.
- Zanker, Paul (1992): *Augusto y el poder de las imágenes*, Madrid.